

Bij nieuw mestbeleid ook mestafvoer voor Lagekostenbedrijf

Michel de Haan en Hans Hemmer

Onlangs heeft de minister van LNV het nieuwe mestbeleid gepresenteerd. Vanaf 2006 zal MINAS vervangen worden door een systeem met gebruiksnormen voor kunstmest en organische mest. Dit beleid moet echter nog door Europa goedgekeurd worden, waarbij ook de Nederlandse wens van derogatie belangrijk is. Met derogatie hoeft het Lagekostenbedrijf nauwelijks mest af te voeren. Maar zonder derogatie is circa 625 kuub mestafvoer verplicht, tegen forse kosten.

Wijziging beleid

Vanaf 1998 gold MINAS: een mestbeleid dat stuurde op lage overschotten op de mineralenbalans. Vanaf 2002 moesten veebedrijven middels mestafzetovereenkomsten (MAO's) aantonen dat hun mest in Nederland "plaatsbaar" was. Bij lagere mineralenoverschotten dan de verliesnormen, was mestafzet niet verplicht. Brussel accepteerde het MINAS-beleid niet. Daarom heeft Nederland een nieuw mestbeleid met gebruiksnormen voor kunstmest en organische mest ontwikkeld. Hierbij gaat de minister uit van derogatie. Dat betekent dat veebedrijven met meer dan 70 % grasland maximaal 250 kg stikstof per ha uit organische mest mogen plaatsen. Vervolgens leidt een gebruiksnorm voor stikstof tot een maximale hoeveelheid stikstof uit kunstmest per bedrijf. Praktisch gevolg is dat veel bedrijven op zandgrond de stikstofbemesting moeten verlagen en bedrijven met een hoge veebezetting mest moeten afvoeren.

Geringe mestafvoer voor Lagekostenbedrijf

Als de forfaitaire stikstofproductie van het vee groter is dan de plaatsingsruimte van stikstof op het Lagekostenbedrijf, geldt verplichting tot mestafvoer. De forfaitaire stikstofexcretie is voorlopig bepaald op 114,6 kg N per koe, 70,2 kilo N per pink en 32,8 kilo N per kalf. Bij 59 koeien, 14 pinken en 15 kalveren is de totale stikstofproductie 8236 kg. Met derogatie mag het lagekostenbedrijf 250 kg stikstof per ha uit organische mest gebruiken. Voor het bedrijf met 32 ha is dat 8000 kg stikstof. Dit betekent dat het lagekostenbedrijf 236 kg stikstof met mest moet afzetten. Bij een gehalte van 4,4 kg/ton gaat het om 54 ton mest. Het Lagekostenbedrijf wil mestafvoer voorkomen. Dit kan door minder vee

te houden via meer melk per koe of een lagere jongveebezetting. Een andere aantrekkelijke mogelijkheid is om aan te tonen dat de stikstofexcretie van de koeien lager is dan 114,6 kg. Dit kan echter alleen als het beleid hier de ruimte voor biedt. Een excretie van 110 kg per koe is al voldoende om mestafvoer te voorkomen.

Zonder derogatie is slechts 5440 kg stikstof op het eigen land te plaatsen. Dit leidt voor het lagekostenbedrijf dus tot forse kosten voor mestafvoer (circa 625 kuub).

Meer ruimte voor kunstmest

Voor de kleigrond die het Lagekostenbedrijf heeft, is met de EU voor 2009 een gebruiksnorm overeengekomen van 350 kg werkzame stikstof per ha grasland, waarbij de koeien het jaarrond op stal staan. Met weidegang geldt een gebruiksnorm van 310 kg werkzame stikstof per ha grasland. Maar de werkingscoëfficiënten van de organische mest zijn wel verschillend. Zonder weidegang veronderstelt het beleid 60 % werking van stikstof in organische mest en met weidegang 45 %. De gebruiksnorm voor bouwland is 160 kg werkzame stikstof. Het Lagekostenbedrijf heeft weidegang duidelijk als strategie in de bedrijfsvoering, dus geldt een gebruiksnorm van 310 kg stikstof voor grasland met een werkingscoëfficiënt van 45 %. Met derogatie is ruimte voor 113 kg werkzame stikstof uit organische mest op elke hectare (45 % x 250 kg), waarbij de rest van de gebruiksnorm met kunstmest is aan te vullen. Dit betekent dat het Lagekostenbedrijf nog 5345 kg stikstof uit kunstmest aan mag voeren. Dat is 167 kg stikstof per ha uit kunstmest. In 2002, het MINAS-tijdperk, voerde het Lagekostenbedrijf 125 kg stikstof per ha aan met kunstmest en haalde hiermee de strengste verliesnormen ruim. Dus het bedrijf kan zeker zoveel kunstmest gebruiken als onder MINAS.

Minder mogelijkheden voor management

Bij de grondsoort van het Lagekostenbedrijf (klei) lijkt een behoorlijke ruimte voor kunstmest aanwezig. Maar zonder derogatie moet het bedrijf veel mest afvoeren. Ook met derogatie dreigt mestafvoer. Dit is moeilijk te voorkomen via managementmaatregelen. Slechts extensiveren blijft concreet over om mestafvoer te voorkomen. Onder MINAS wat dat anders.

Goed organiseren van het mineralenmanagement leidde tot lage mineralenoverschotten, doe mestafvoer konden voorkomen.

